

ONDERZOEK:
Bottelare, Diepestraat 1

Voorliggend document is een:

Melding vooronderzoek	
Verslag van resultaten	
Programma van Maatregelen	+
©Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.	

INHOUDSOPGAVE

1	Situering binnen het archeologietraject	2
2	Inhoud en opbouw van het document	3
3	Bijlagen.....	3

2 Inhoud en opbouw van het document

Het voorliggende document bevat volgende onderdelen:

DEEL 1	Administratieve fiche	+
DEEL 2	Beschrijving van het onderzoeksgebied	
DEEL 3	Onderzoeksopdracht: bureaustudie	
DEEL 4	Onderzoeksopdracht: landschappelijke boringen	
DEEL 5	Onderzoeksopdracht: prospectie met ingreep in de bodem	
DEEL 6	Assessment van landschappelijke data	
DEEL 7	Assessment van aardkundige data	
DEEL 8	Assessment van historische data	
DEEL 9	Assessment van archeologische data	
DEEL 10	Synthese en waardering	+
DEEL 11	Omschrijving van de maatregelen	

3 Bijlagen

Het voorliggende document is voorzien van volgende bijlagen:

BIJLAGE 1	Inventaris (plannen)
BIJLAGE 2	Boorrapporten Hembyse bvba
BIJLAGE 3	Boorrapporten extern (DOV, ...)
BIJLAGE 4	Geplande toestand van het onderzoeksgebied: plannen, sneden, ruimtelijke visie, ...
BIJLAGE 5	Foto's van het plaatsbezoek

ONDERZOEK:
Bottelare, Diepestraat 1

ONDERDEEL	1
Administratieve fiche/Privacyfiche	
<i>©Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.</i>	

INHOUDSOPGAVE

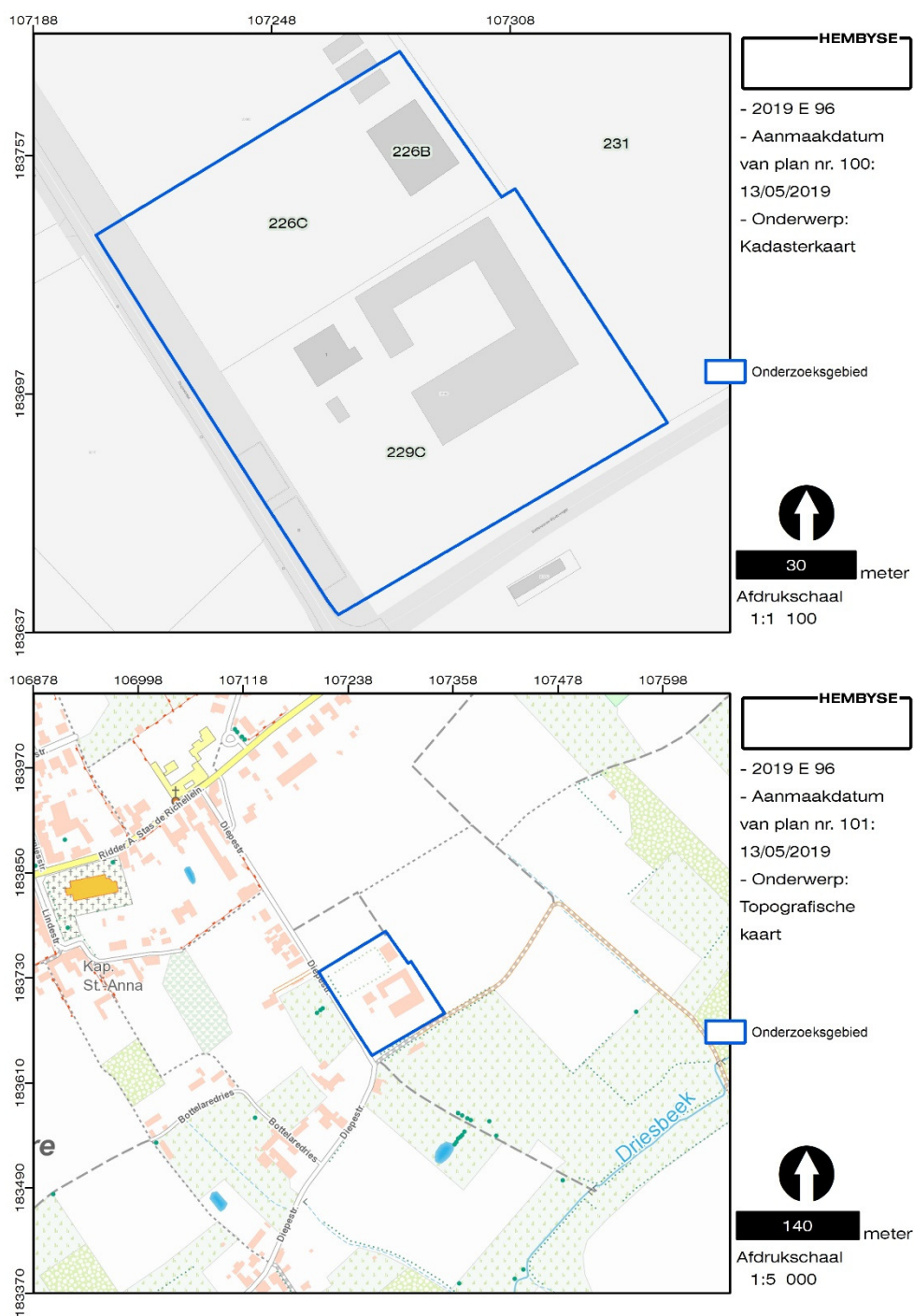
1	Situering van het onderzoek	2
2	Projectcodes	4
3	Betrokken actoren.....	4
4	Bewaring van de data	5

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de kadasterkaart en de topografische kaart.	3
--	---

Figuur 2. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de Vlaamse gemeenten en de IOED-dekking.....	6
--	---

1 Situering van het onderzoek

Gewest	Vlaams Gewest	
Gemeente	Merelbeke	
Deelgemeente	Bottelare	
Straat en straatnummer	Diepestraat 1	
Kadastrale situering	Afdeling	4
	Sectie	A
	Percelen	229C; 226B; 226C (deels)
Lambert 72-coördinaten	NW	X: 107204,139/ Y: 183736,675m
	ZO	X: 107347,831/ Y: 183689,6m
Oppervlakte	10695 m ²	1,07 ha
Oppervlakte bodemingreep	2301,664 m ²	0,23 ha
Datum van toekenning van de opdracht	3 mei 2019	
Wettelijk kader	Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.	
	Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.	
Opgemaakt volgens CGP	Versie 4.0	
Duur van het onderzoek	7 werkdagen	
Kostprijs van het onderzoek (privacyfiche)	■■■■■	

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de kadasterkaart en de topografische kaart.

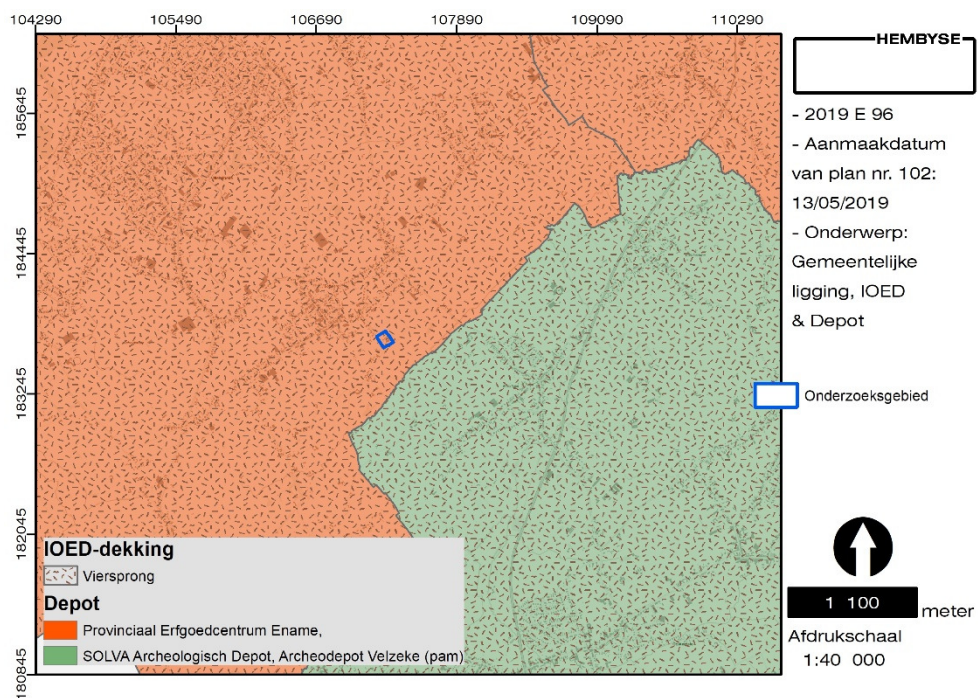
2 Projectcodes

Bureaustudie	2019 E 96
Landschappelijke boringen	n.v.t.
Verkennde boringen	n.v.t.
Waarderende boringen	n.v.t.
Prospectie met ingreep in de bodem	n.v.t.
Opgraving	n.v.t.
Interne projectsigle Hembyse bvba	BOT-DIE

3 Betrokken actoren

Erkend archeoloog (rechtspersoon)	Hembyse bvba (OE/ER/Archeoloog/2017/00193)	
Erkend archeoloog (natuurlijk persoon)	Bart De Smaele (OE/ERK/Archeoloog/2015/00070)	
	Hadewijch Pieters (OE/ERK/Archeoloog/2017/00168)	
Geraadpleegde (regio)specialisten	Sofie Moeykens (IOED Viersprong)	
Initiatiefnemer (privacyfiche)		
	Privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Omgevingsvergunning:	Stedenbouwkundige handelingen	Verkaveling van gronden

Plaats en jaar van uitgave	Gent, 2019
Wettelijk depot	ISSN 2566-2732
Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie, volgnummer:	87
Bibliografische referenties	De Smaele B. & Pieters H., 2019. <i>Archeologienota naar aanleiding van de nieuwbouw van een veldschuur aan de Diepestraat 1 te Bottelare (Merelbeke),</i> Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 87, Gent.
Bewaring van archief en ruwe data	Hembyse bvba Kastanjestraat 26, 9000 Gent
Zakelijkrechthouder van het archeologisch ensemble (privacyfiche)	██████████ ██ ██████████ ██ ██████████
Bewaring archeologisch ensemble	n.v.t.
Gebruiker van het archeologisch ensemble	n.v.t.
Bevoegde IOED	IOED Viersprong
Bevoegd Onroerend Erfgoeddepot (definitieve bewaarplaats van het archeologisch ensemble)	Provinciaal Erfgoedcentrum Ename Lotharingenstraat 1 9700 Oudenaarde

Figuur 2. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de Vlaamse gemeenten en de IOED-dekking.

ONDERZOEK:

Bottelare, Diepestraat 1

ONDERDEEL

10

Synthese en waardering

INHOUDSOPGAVE

1	Synthese.....	2
1.1	Datering en interpretatie van de dataset.....	2
1.1.1	Volledigheid van de dataset	2
1.1.2	Huidige dataset	3
1.1.3	Waardering van de archeologische site	6
1.2	Antwoord op de onderzoeksvragen.....	7
2	Vervolgtraject	9
2.1	Impact van de geplande werken	9
2.2	Afweging van de te nemen maatregelen	12
2.3	Bepaling van de te nemen maatregelen	12
2.4	Randvoorwaarden.....	13
3	Bibliografie.....	14
4	Lijst van figuren	16

1 Synthese

1.1 Datering en interpretatie van de dataset

1.1.1 Volledigheid van de dataset

Het onderzoek kadert in de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van stedenbouwkundige handelingen (slopen van de bestaande schuur en de nieuwbouw van een nieuwe veldschuur met een overdekte ruimte voor landbouwwerktuigen; bereikbaar door middel van waterdoorlatende verharding). Het uitgevoerde vooronderzoek dat in het Verslag van Resultaten is verwerkt, is een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem in de vorm van een bureaustudie.

Het bureauonderzoek kon volledig worden uitgevoerd:

- het plangebied kon worden afgebakend, zowel landschappelijk als kadastraal
- reeds verstoorde zones zijn in kaart gebracht (= bestaande gebouwen, bestaande verharding en een verstoorde zone in de controleboringen)
- de gekende ecologische en aardkundige data zijn geïnventariseerd
- de gekende archeologische en historische waarden en indicatoren van het onderzoeksgebied zijn geïnventariseerd
- het betreft een archeologienota in het kader van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, waarbij de geplande bodemingrepen in kaart zijn gebracht
- er werd een terreinbezoek en een visuele inspectie van het projectgebied uitgevoerd zowel met het oog op het bepalen van de verdere onderzoeksstrategie als voor het registreren van relevante archeologische en landschappelijke indicatoren
- er werden controleboringen uitgevoerd

Het onderzoek heeft, in zijn huidige vorm, de mogelijkheid geboden een historisch en archeologisch overzicht van het projectgebied te schetsen en om op basis van de gegenereerde dataset gepaste maatregelen –enkel indien er aanwijzingen zijn voor bewaarde archeologische sites- voor het verdere verloop van het archeologische traject uit te tekenen.

1.1.2 Huidige dataset

Op basis van het assessment van de landschappelijke, aardkundige, historische en archeologische data voor het onderzoeksgebied kan worden gesteld dat een dataset is gegenereerd, die toelaat om het archeologisch kennispotentieel ervan te bepalen. Deze gegevens zijn objectief: mits het toepassen van eenzelfde onderzoeksmethode met dezelfde parameters moet een onderzoeker tot eenzelfde dataset en besluit komen. Men kan zich uiteindelijk afvragen of er middels het raadplegen van de historische data, de historische kaarten, de luchtfoto's en de gekende archeologische gegevens voldoende elementen zijn om de historische en archeologische realiteit van het huidige onderzoeksgebied te bepalen.

De bureaustudie heeft aangetoond dat het onderzoeksgebied zich op een heuvelflank naar een beek bevindt, waarbij de kern van de historische bewoning zich hoger op de helling bevindt. Het gebied bestaat uit vochtige tot natte vrij vruchtbare zandlemige bodems binnen een nog steeds vrij ruraal gebied. Het gebied is dus vermoedelijk al lang geleden in cultuur gebracht en het feit dat het een voormalig akkerland betreft, werd in de aardkundige data en de controleboringen bevestigd. Op basis van de aardkundige en landschappelijke data blijkt dat het gebied geen specifieke gunstige of anderzijds extreem ongunstige locatie voor menselijke activiteiten is.

Uit de historische data blijkt echter wel dat de dorpskern zich op de ten westen gelegen rug van de helling bevindt. De dorpskern strekt zich als een lint uit over deze vrij smalle helling, met aan weerszijden een laaggelegen beekvallei. De toponymie van het onderzoeksgebied verwijst naar deze landschappelijke situering: "Diepestraat". Wat het ontstaan van het dorp betreft zijn er archeologische aanwijzingen voor een inheems-Romeinse bewoning binnen de huidige dorpskern, met historische aanwijzingen voor bewoning vanaf de volle tot late middeleeuwen. Oudere sporen zijn tevens aangetroffen, het gaat dan om sporen van grafmonumenten uit de bronstijd, die zich inderdaad als "land markers" op de hoogtes situeren. De protohistorische en inheems-Romeinse bewoning bevindt zich meestal op dezelfde topografische eenheden. Voor nog oudere bewoning (steentijden) zijn er geen aanwijzingen, noch archeologisch, nog aardkundig. De meest tastbare archeologische aanwijzingen zijn deze voor een (landelijke) bewoning in de inheems-Romeinse periode. Het gaat dan om concentraties van nederzittingsruis. Het is dus niet duidelijk waar deze inheems-Romeinse bewoning zich bevond en/of hoe ver zich deze uitstreckte, maar men kan mits enige voorzichtigheid veronderstellen dat deze zich op dezelfde topografische hoogte als de huidige dorpskern concentreerde. Daarna zijn er noch historisch, noch archeologisch indicatoren voor bewoning, tot aan de vermelding van het dorp Bottelare in de 12^e eeuw. In deze periode bestond de bewoning waarschijnlijk uit een dorpskern met daarrond een zeer verspreide landelijke bewoning, die vanaf de

13^e en 14^e eeuw ook de lager gelegen gronden van de streek ging betrekken. Het midden van de 13^e eeuw is daarbij een keerpunt in materiële cultuur en nederzettingsspatronen, waarbij grote ontginningen van bossen begonnen, maar ook de ontginningen van veengebieden, het in cultuur brengen van nieuwe gebieden (onder invloed van de steden en abdijen), enzovoort. Archeologisch gezien is de kennis van deze periode goed wat betreft de steden, maar minder wat betreft de landelijke bewoning, aangezien de bouwwijze van hoeves vanaf de late middeleeuwen weinig archeologische weerslag heeft. Men begint met het bouwen op poeren en liggers, eerst in hout en al snel ook in baksteen, wat weinig of geen sporen in de ondergrond nalaat wanneer het terrein achteraf geploegd wordt.

Met andere woorden, binnen het onderzoeksgebied te Bottelare kan men veronderstellen dat er pas in de volle en vooral late middeleeuwen sprake zou kunnen zijn van landelijke bewoning. Het historisch kaartenmateriaal geeft aan dat er verspreide landelijke bewoning langs de Diepestraat voorkomt ten minste vanaf de 18^e eeuw. Binnen het onderzoeksgebied lijkt dit alvast het geval te zijn: vanaf de 18^e eeuw is er sprake van een klein hoevecomplex. Dit hoevecomplex blijft in de 19^e en 20^e eeuw bestaan, om in de 20^e eeuw volledig afgebroken en vervangen te worden door de bestaande bebouwing. Er is sprake van een verstoring van de bodem, geattesteerd in de controleboringen en in de spreiding van de gekende bebouwing. De kans op het aantreffen van grondsporen is dus bestaand in het noordelijke deel van het onderzoeksgebied: hier is sprake van een voormalig akkerland van circa 2700m², waarbinnen ook reeds een schuur is gebouwd. De kans op het aantreffen van grondsporen binnen dit gedeelte van het onderzoeksgebied kan eigenlijk als heel klein worden beschouwd. De kans op het aantreffen van grondsporen uit de periodes ouder dan de volle middeleeuwen is op basis van de landschappelijke ligging niet zeer groot en de kans op het aantreffen van landelijke bewoning uit de late middeleeuwen (de voorloper van de 18^e-eeuwse hoeve ?) is, gezien de bouwwijze in die periode, ook zeer klein. Dit laat een zeer smal tijdsvenster open, met name de volle middeleeuwen. Vanuit de vraagstelling: "Is er kans op het aantreffen van goed bewaarde sites uit de volle middeleeuwen?", kan men stellen dat de kans heel klein is. Het niet-verstoorde deel van het onderzoeksgebied is vrij beperkt en de kans dat binnen deze beperkte oppervlakte grondsporen en structuren worden aangetroffen is opnieuw heel klein. In het geval dat er alsnog sporen worden aangetroffen, is de kans klein dat deze zich ruimtelijk in een positie bevinden waarbij het mogelijk is om tot kenniswinst te komen.

Een vergelijkbare denkoefening is ook gemaakt in het onderzoek aan de Dompelhoekstraat te Wetteren-Ten Ede¹. Dit onderzoeksgebied was vergelijkbaar in oppervlakte en landschappelijke ligging, het ging om een vrij laag gelegen zuidelijke flank naar een beekvallei, waarbinnen ook verspreide landelijke bewoning gekarteerd was, dit vanaf de 18^e eeuw. Binnen dit gebied bleek geen enkele indicator aanwezig te zijn voor bewoning ouder dan de 18^e-19^e eeuw. Het is

¹ De Smaele & Pieters, 2017 en De Smaele & Pieters, 2019.

uiteraard niet mogelijk om deze data linea recta naar het huidige onderzoeksgebied door te trekken, maar de waardering van de dataset en de site kan wel worden geprojecteerd: gezien de lage “trefkans” op archeologische sporen en structuren binnen het huidige onderzoeksgebied en gezien de beperkte oppervlakte waarbinnen dit in theorie mogelijk is, kan men stellen dat er een zeer lage archeologische verwachting is en de huidige dataset dus volstaat om het onderzoeksgebied te waarderen.

1.1.3 Waardering van de archeologische site

Op basis van de gegevens uit het verslag van resultaten kan dus worden gesteld dat:

- Er in de bodemkaart en de bestaande aardkundige data geen aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van afgedekte oude maaiveldniveaus binnen het projectgebied: de antropogene horizonten (ploegvoor) liggen immers rechtstreeks op de Pleistocene sedimenten !
- Er bijgevolg geen aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van begraven paleo-bodems (door Holocene processen afgedekte niveaus of B-horizonten, ...), waardoor er geen kans is op het aantreffen van steentijdartefactensites (uit de overgang van het Laat-Pleistoceen naar het Holoceen, bijvoorbeeld Mesolithische sites).
- De recente verstoring van de bodem (landbouw) reikt onvoldoende diep in het sediment om de bewaring van sporensites (grondsporen) uit te sluiten. Het gebied wordt echter gekenmerkt door een landschappelijke situatie waarbij een goede beheersing van de waterhuishouding van de bodem noodzakelijk is om landelijke bewoning waardevol te maken. Uit de archeologische data lijkt het er ook op dat dit pas in de late middeleeuwen is gebeurd, waardoor de kans op de aanwezigheid van oudere grondsporen (sporensites) vrij klein is.
- De sporen van bewoning uit de late middeleeuwen, bijvoorbeeld van een voorloper van de 18^e-eeuwse bewoning, laat bitter weinig sporen in de bodem na. Dit impliceert enkel de mogelijkheid tot een vraagstelling naar de aanwezigheid van sporen en structuren uit de volle middeleeuwen.
- De bestaande bebouwing van het terrein heeft met zekerheid het grootste deel van het onderzoeksgebied verstoord. De zone van een voormalig akkerland waarbinnen in theorie archeologische sporen en structuren aanwezig kunnen zijn, is slechts 2700m², waarvan ook al een deel bebouwd is met een schuur.

Op basis van deze data kan dus worden gesteld dat de kans op de aanwezigheid van en de kans op het aantreffen van goed bewaarde archeologische sporen en structuren zeer laag is. Binnen de beperkte zone waar een prospectie met ingreep in de bodem mogelijk en methodologisch zinvol is, zouden eventueel aanwezige sporen niet in een ruimere archeologische context geplaatst kunnen worden. Bijgevolg kan worden besloten dat het kennisvermeerderingspotentieel van de site uitermate laag is.

1.2 Antwoord op de onderzoeksvragen

Voorafgaand aan het onderzoek is een aantal onderzoeksvragen gesteld, die onderliggend kader vormen voor de opzet van het onderzoek.

Bureauonderzoek:

- *Welke aanwijzingen bieden de bestaande landschappelijke en geologische bronnen aangaande de bewaringstoestand van eventueel aanwezig archeologisch erfgoed?*

Het onderzoeksgebied bevindt zich beneden aan de zuidoostelijke zachte flank van een kleine zandrug waarop het gehucht Bottelare zich ontwikkeld heeft. Naar het zuidoosten toe daalt het terrein verder in de richting van de vallei van de Driesbeek die afwatert naar de Schelde. Het onderzoeksgebied bevindt zich op een vrij laag gelegen positie in het landschap en zit aldus geprangd tussen meer gunstige locaties, zoals de hoger gelegen zandrug waarop Bottelare zich ontwikkeld heeft en de grotere heuvelrug ten zuiden hiervan waarop onder andere Oosterzele en Zottegem gelegen zijn. De aardkundige data wijzen op een situatie waarbij aan het einde van het Pleistoceen en het begin van het Holoceen de top van de Pleistocene afzettingen aan de oppervlakte aanwezig was. Dit betekent dat de sporen van de eerste bewoners van het gebied na de laatste ijstijd, zich vlak aan de oppervlakte zouden moeten bevinden. Er zijn immers geen aanwijzingen voor afgedekte paleo-horizonten. Indien de resten van deze eerste bewoning door bodemvorming zowel in de oppervlakte als in de diepte in dit quartaire sediment zouden zijn verplaatst, zouden deze bewaard kunnen zijn, ware het niet dat er sprake is van een bodem waarbij de bovenste 40 tot 70 centimeter van de laat-Pleistocene sedimenten in de bouwvoor is opgenomen en dus is verstoord. De controleboringen bevestigen deze bodemopbouw met het gebruik als akkerland en geven een duidelijke indicatie van de dikte van de bouwvoor in het noordelijke deel van het onderzoeksgebied enerzijds en de impact van de verschillende bouwfasen van het aanwezige gebouw op de natuurlijke bodemopbouw in het zuidelijke deel van het onderzoeksgebied anderzijds.

- *Welke aanwijzingen bieden de bestaande historische en archeologische bronnen over het aanwezige archeologisch erfgoed?*

Op basis van de algemene historische gegevens kan worden gesteld dat het onderzoeksgebied ten minste sinds de 18^e eeuw en dit tot op heden ten dele in gebruik is als landbouwgrond en ten dele bebouwd is. Enerzijds hebben de verschillende bouw- en afbraakfasen van de historische en recente bebouwing langsheen de Diepestraat een zekere impact op het eventueel aanwezige erfgoed met zich meegebracht, voornamelijk dan in het zuidelijke deel van het onderzoeksgebied. Anderzijds heeft het gebruik als landbouwgrond van het noordelijke deel van het onderzoeksgebied een mogelijke bewaring van eventueel archeologisch erfgoed met zich

meegebracht: de bewaring van sporensites (grondsporen) is in theorie nog mogelijk. Het is op basis van de historische data strikt gezien niet mogelijk om de aan- of afwezigheid van archeologische sites binnen het onderzoek aan te tonen. Er is duidelijk sprake van bewoning vanaf het midden van de 18^e eeuw, maar wat betreft oudere archeologische sites, biedt het kaartenmateriaal geen antwoord. Bovendien duidt het historische landgebruik (akkerland binnen een relatief laaggelegen gebied) niet in deze of gene richting wat betreft de bewaring van archeologische sites.

Men kan daarenboven ook vaststellen dat die bestaande archeologische data er op wijzen dat er weinig tot geen kans is tot een goede bewaring van archeologische sporen en structuren, ouder dan het Holocene. Wat de archeologische sporen en structuren uit deze geologische periode betreft is er in de regio sprake van bewaarde sporensites uit de bronstijd, de Romeinse periode en de middeleeuwen. De gekende densiteit en spreiding van archeologische sites is echter onvolledig en is waarschijnlijk geen neerslag van de archeologische realiteit van het gebied. Met andere woorden, door de beperkte infrastructurele werken is er weinig noodarcheologie in het gebied uitgevoerd, noch is er sprake van een structureel archeologisch onderzoek vanuit een wetenschappelijk oogpunt in de streek. Anderzijds kan men wel stellen dat de landschappelijke situering van dergelijke sites niet strookt met de ligging van het huidige onderzoeksgebied. Wanneer dit dus wordt samengebracht met de reeds onderzochte landschappelijke, aardkundige en historische data, kan gesteld worden dat de kans op het aantreffen van archeologische sporen en structuren klein is en de kans op een bewaard kennispotentieel binnen het onderzoeksgebied zéér klein is.

- *Wat is de impact van de geplande werken op het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed?*

De geplande werken beperken zich tot een zone die reeds verstoord is (zone van de geplande fietsenstalling, zie controleboringen) en een zone van 2700m², waarbinnen reeds een bouw van een schuur is vastgesteld.

Op basis van de resultaten uit het bureauonderzoek kan gesteld worden dat de beperkte oppervlakte van het niet-verstoorde deel van het onderzoeksgebied in combinatie met de lage kans op de aanwezigheid van archeologische sporen, een verwaarloosbaar effect heeft op het archeologisch erfgoed. Hierdoor wegen de kosten voor het opsporen ervan ook niet op tegen de potentieel zeer beperkte kenniswinst.

- *Is verder vooronderzoek of onderzoek noodzakelijk? Zo ja, welke is de te volgen strategie?*

Verder onderzoek op de site is niet noodzakelijk.

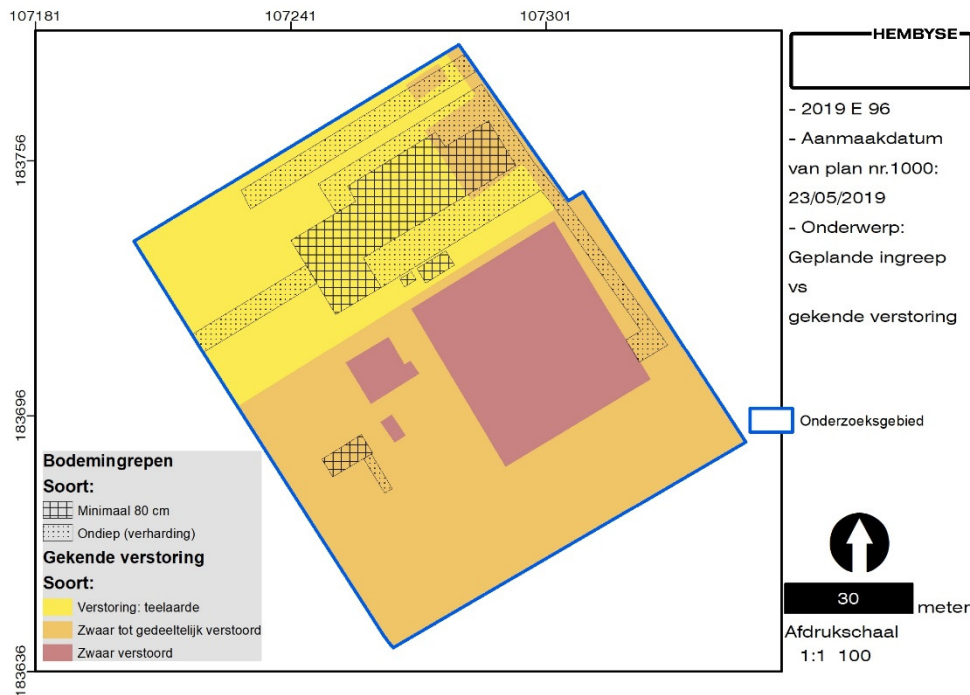
2 Vervolgtraject

2.1 Impact van de geplande werken

Op basis van de inzichten, verworven in de geplande werken binnen het projectgebied, kan worden gesteld dat de impact van de geplande werken bestaat uit een **bodemingreep van in totaal 2301,664m² behelzen (i.e. 21,52% van de totale oppervlakte van het onderzoeksgebied van 10695m²).**

Voor een beschrijving van de geplande werken wordt verwezen naar Deel 2 van dit dossier.

De impact van de geplande werken is uitgesplitst in twee soorten, namelijk een ondiepe ingreep met waterdoorlatende oppervlakteverharding enerzijds en een diepe verstoring door het verwijderen van de bestaande loods, het plaatsen van waterputten en het aanleggen van funderingen voor de nieuwe loods. Deze bestaan uit een uitgraving van minstens 30 centimeter, met een vorstrand van 60 tot 80 centimeter diep. In een confrontatie met een veralgemeend beeld van de reeds gekende verstoring, blijkt dat in de zuidelijke helft van het onderzoeksgebied weinig tot geen bodemingrepen plaatsvinden in zones die niet reeds gedeeltelijk verstoord zijn. De fietsenstalling wordt gebouwd in een zone die uit de controleboring tot circa 1 meter onder het maaiveld verstoord is. De afbraak van de 19^e-eeuwse hoeve, de bouw van de proefhoeve en het herprofiëren van het terrein hebben een vrij zware verstoring van de bodem tot gevolg gehad. In deze zuidelijke zone kan worden gesteld dat er weinig tot geen kans is om archeologische sporen aan te treffen en dat er geen negatieve impact van de geplande werken op het archeologisch kennispotentieel van de site is.

Figuur 1. Confrontatie tussen de gekende verstoringen en de geplande werken.

Voor het noordelijke deel van het onderzoeksgebied kan worden uitgegaan van een gedeeltelijke verstoring van de bodem door de aanwezigheid van een landweg en de bouw van de schuur. Deze bestaande schuur, die reeds sinds de jaren '50 van de 20^e eeuw op het terrein aanwezig is, is op betonnen poeren gefundeerd. Er is sprake van drie rijen vierkante poeren van circa 80 centimeter breed, die in de bodem reiken tot op de "draagkrachtige grond", wat meestal betekent dat deze tot in de B- of C-horizont zijn uitgegraven. Aangezien dit een voormalig akkerland is, is binnen de zone van de schuur het volledige archeologisch niveau niet verstoord, maar de verstoring door de poeren is wel gespreid over de hele oppervlakte. De geplande bodemingreep in de zone die voordien enkel akkerland is geweest, bedraagt dus (samen met de waterputten) minder dan 1000m². De aanleg van een waterdoorlatende verharding heeft weinig impact op het aanwezige bodemarchief (net omdat die waterdoorlatend is, nvdr.).

In combinatie met de algemeen lage verwachting naar de aanwezigheid van archeologische sporen en structuren binnen dit deel van het landschap, lijkt de kans op het aantreffen van archeologische sporen en structuren, binnen deze in oppervlakte zeer beperkte zone, erg klein. Bij de afweging voor het al dan niet nemen van maatregelen (cf. infra) zou men omwille van de gekende bodemopbouw (een voormalig akkerland) kunnen besluiten dat er theoretisch gezien een kans is op de bewaring van grondsporen op een diepte van 40-70 centimeter onder het maaiveld, maar in het scenario dat grondsporen worden aangetroffen, is de kans

erg klein dat deze in een ruimere archeologische context kunnen worden geïnterpreteerd. Dit maakt dus ook dat de kosten voor het opsporen ervan ook niet opwegen tegen de potentieel zeer beperkte kenniswinst !

Op basis hiervan kan worden besloten dat er geen verdere maatregelen voor het opsporen en het waarderen van eventueel aanwezige archeologische sporen en structuren genomen dienen te worden. Zie *\$Programma van Maatregelen*.

2.2 Afweging van de te nemen maatregelen

Het volledige archeologietraject wordt bepaald als een traject van verschillende onderzoeksmethodes, waarbij dient te worden afgewogen of deze individuele onderzoeksmethodes mogelijk, nuttig, schadelijk en/of noodzakelijk zijn. In deze fase van het onderzoekstraject is een bureauonderzoek (inclusief controleboringen) uitgevoerd en de onderstaande tabel geeft weer welke onderzoeksmethodes in het volledige archeologietraject MOGELIJK, NUTTIG, SCHADELIJK en NOODZAKELIJK zijn.

<i>Soort onderzoek</i>	<i>Mogelijk</i>	<i>Nuttig</i>	<i>Schadelijk</i>	<i>Noodzakelijk</i>	<i>Evaluatie</i>
Bureauonderzoek	JA	JA	NEE	JA	Is reeds uitgevoerd.
Archiefonderzoek	JA	NEE	NEE	NEE	Biedt geen aanvullende informatie met betrekking tot oudere sporen.
Geofysisch onderzoek	JA	NEE	NEE	NEE	De bodembedekking laat dit niet toe.
Veldkartering	NEE	NEE	NEE	NEE	De bodembedekking laat dit niet toe.
Landschappelijke boringen	JA	NEE	NEE	NEE	De bodemkundige data bieden geen aanwijzingen dat het onderzoeksgebied afgedekte of bewaarde paleo-horizonten bevat, wel integendeel.
Verkennde en waarnemende archeologische boringen	JA	NEE	NEE	NEE	De bodemkundige data bieden geen aanwijzingen dat het onderzoeksgebied afgedekte of bewaarde paleo-horizonten bevat, wel integendeel.
Proefsleuven	NEE	JA	NEE	JA	De kans op het aantreffen van bewaarde grondsporen, die in een ruimere archeologische context kunnen geïnterpreteerd worden, is zeer gering.
Andere	NEE	NEE	NEE	NEE	Nvt.

Op basis van deze evaluatie van het reeds gevolgde archeologietraject, kan worden gesteld dat er geen verdere maatregelen dienen te worden genomen (zie §Randvoorwaarden).

2.3 Bepaling van de te nemen maatregelen

Niet van toepassing, er dienen geen maatregelen te worden genomen.

In deze optiek is het uittekenen van het vervolgtraject niet noodzakelijk en het omschrijven van gedetailleerde maatregelen is niet noodzakelijk.

2.4 Randvoorwaarden

Op basis van de beschikbare data kan worden gesteld dat de kans op het aantreffen van archeologische resten die een potentieel op kenniswinst herbergen, heel erg klein is. Er wordt geen verder onderzoek geadviseerd en het opnemen van randvoorwaarden bij de omgevingsvergunning is niet noodzakelijk.

Na het bekomen van de omgevingsvergunning voor de geplande bouwwerken is de melding van archeologische toevalsvondsten wettelijk verplicht (artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013).

3 Bibliografie

Naslagwerken

Agentschap Onroerend Erfgoed, 2019: *Bottelare* [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/14212> (geraadpleegd op 17 mei 2019).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2019: *Bruggenhoofd Gent* [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/304562> (geraadpleegd op 22 mei 2019).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2019: *Hoeve van het gesloten type* [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/36425> (geraadpleegd op 21 mei 2019).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2019: *Karmelietenklooster* [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/36427> (geraadpleegd op 21 mei 2019).

Agentschap Onroerend Erfgoed 2019: *Parochie- en bedevaartskerk Sint-Anna* [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/36443> (geraadpleegd op 21 mei 2019).

14

Agentschap Onroerend Erfgoed 2019: *Sint-Anna-omweg* [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/200879> (geraadpleegd op 21 mei 2019).

De Smaele B. & Pieters H., 2017. *Archeologienota naar aanleiding van de geplande verkaveling aan de Dompelhoekstraat te Wetteren*, Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 21, Gent.

De Smaele B. & Pieters H., 2019. *Nota van de prospectie met ingreep in de bodem voor een verkavelingsproject aan de Dompelhoekstraat 18 te Wetteren*, Ten Ede, Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 48, Gent.

Gysseling M., 1960. *Toponymisch woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (vóór 1226)*.

Vandeputte O., 1995. *Gids voor Vlaanderen. Toeristische en culturele gids van de Vlaamse gemeenten*, Uitgeverij Lannoo, Tielt.

Online bronnen:

<http://www.geopunt.be/>

<https://www.dov.vlaanderen.be/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/>

<https://cai.onroerenderfgoed.be/>

<http://uurl.kbr.be>

<https://www.cartesius.be/>

4 Lijst van figuren

Figuur 1. Confrontatie tussen de gekende verstoringen en de geplande werken. 10

Hembyse Archeologie is een handelsnaam van Hembyse bvba.

Maatschappelijke zetel: Kastanjestraat 26, 9000 Gent

BTW: BE 0677.720.687

IBAN: BE25890214307282

BIC: VDSP BE 91

Tel. 0032 472 89 97 66

E-mail: info@hembyse.net

Web: www.hembyse.net

HEMBYSE